

Επιμνημόσυνος λόγος Δημάρχου στη ημέρα τιμής στους ήρωες της κοινότητας
Λετύμπου 9.8.2020

Αιδεσιμότητα,
Φίλοι Βουλευτές και εκπρόσωποι κομμάτων,
Φίλε Πρόεδρε της Κοινότητας Λετύμπους,
Αγαπητοί συγχωριανοί και συγχωριανές,
Συμπατριώτες και συμπατριώτισσες,

Η ηρωομάνα Λετύμπου τιμά σήμερα τα παιδιά της.

Με αισθήματα συγκίνησης και εθνικής υπερηφάνειας, βρισκόμαστε σήμερα συγκεντρωμένοι στην εκκλησία του Αγίου Θεοδώρου, για να αποτίνουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στα ηρωικά παιδιά της Λετύμπους, που θυσίασαν ό,τι πολυτιμότερο είχαν, τη ζωή τους, για την ελευθερία της πατρίδας μας.

Είναι με ιδιαίτερη τιμή που αποδέχτηκα την πρόσκληση του Κοινοτικού Συμβουλίου της Λετύμπους και του Αθλητικού Πνευματικού Συλλόγου «Σωτήριος», να παραστώ και να απευθύνω τον επιμνημόσυνο λόγο σήμερα, ημέρα τιμής στους ήρωες της κοινότητας μας. Μιας κοινότητας που πάντα με απaráμιλλο αγωνιστικό φρόνιμα, έδινε το παρών της, σε όλους τους αγώνες του λαού μας για ελευθερία και δημοκρατία. Από το 1955 μέχρι το 1974, τα παιδιά της Λετύμπους πρότασαν τα στήθη τους απέναντι σε κάθε εθνική επιβουλή, τιμώντας τους εαυτούς τους, τις οικογένειες τους και την κοινότητα τους, και κάνοντας όλους εμάς περήφανους για το χωριό μας και για την καταγωγή μας.

Στην ιστορική πορεία κάθε λαού, σε κάθε σημαντικό ιστορικό γεγονός υπάρχουν εκείνοι οι άνθρωποι που με τις πράξεις τους αναδεικνύονται. Ξεχωρίζουν για το μεγαλείο της ψυχής, τα ιδανικά, τις αξίες και την αυτοθυσία τους. Τέτοιοι διαλεκτοί άνθρωποι υπήρξαν οι ήρωες που τιμούμε σήμερα.

Ο Ανδρέας Μιχαήλ ήταν μόνιμος δεκανέας του Κυπριακού στρατού. Όταν ξέσπασαν οι μάχες της Μανσούρας – Κοκκίνων υπηρετούσε στο λόχο Πολεμίου. Ο λόχος του μετακινήθηκε άμεσα στην περιοχή Τυλληρίας, η οποία επλήγει από τον βάρβαρο βομβαρδισμό με βόμβες ναπάλμ από τους Τούρκους. Ο Ανδρέας βρήκε ηρωικό θάνατο στις 8 Αυγούστου 1964. Ήταν 24 ετών και άφησε πίσω του τη σύζυγο και το γιό του.

Ο Ανδρέας Λάρδος ήταν δάσκαλος. Με την έναρξη των εχθροπραξιών στην Τυλληρία, εντάχθηκε με ενθουσιασμό ως εθελοντής στην υγειονομική μονάδα του πρόχειρου νοσοκομείου που στήθηκε στον Παχύαμμο. Όταν οι Τούρκοι, χωρίς κανένα σεβασμό ούτε και στους στοιχειώδεις κανόνες του πολέμου, βομβάρδισαν άνανδρα το μικρό νοσοκομείο ο Ανδρέας βρήκε ηρωικό θάνατο αφήνοντας πίσω του τη σύζυγο και τις δυο του κόρες. Ήταν 30 χρόνων.

Ο Ανδρέας Χρυσοστόμου, ήταν μηχανικός αυτοκινήτων. Με το ξέσπασμα των μαχών Μανσούρας – Κοκκίνων, εντάχθηκε και αυτός μαζί με τον ξάδελφο του τον Ανδρέα Λάρδο ως εθελοντής και υπηρέτησε στην ίδια υγειονομική μονάδα στον Παχύαμμο. Όταν η Τούρκικη αεροπορία βομβάρδισε το πρόχειρο νοσοκομείο ο Ανδρέας καταπλακώθηκε στα ερείπια του και πέρασε με τον ηρωικό του θάνατο όπως όλοι οι ήρωες της Λετύμπου στην αθανασία. Ήταν 29 χρόνων παντρεμένος με δυο παιδιά ένα γιο και μια κόρη.

Ο Σωτήρης Μαραθεύτης ήταν 20 χρονών και υπηρετούσε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στην Εθνική Φρουρά όταν ξέσπασε η τουρκική εισβολή στις 20 του Ιούλη του 1974. Ο Σωτήρης ως γνήσιος Έλληνας αξιωματικός, βρέθηκε πρώτος στην πρώτη γραμμή του πολέμου, στη Μια Μηλιά. Εκεί βρήκε ηρωικό θάνατο μαχόμενος για την ελευθερία της Κύπρου μας στις 14/ Αυγούστου του 1974.

Φέτος, η Λετύμπου τιμά και τον 5^ο ήρωα της. Τον Παναγιώτη Δημητρίου. Τον ήρωα της εξέγερσης των Οχτωβριανών, που σκοτώθηκε στη Λεμεσό, και τον τιμά η πόλη της Λεμεσού ως ένα εκ των επιφανών ηρώων και της δικής της ιστορίας. Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή, γιατί σε αυτό το πρώτο μνημόσυνο του στη γενέτειρα του, έτυχε σε μένα να κάνω την αναφορά στη θυσία του, ως Δήμαρχος της Λεμεσού.

Ο Παναγιώτης Δημητρίου Ζεβλή, γεννήθηκε στην Λετύμπου το 1906. Γονείς του ο Δημήτρης Ζεβλή και η Κυριακού Χατζησταυρή, που είχαν πέντε παιδιά, με τον Παναγιώτη να είναι ο νεαρότερος.

Αφού αποφοίτησε από το Δημοτικό Σχολείο Λετύμπους το 1918, αναζήτησε εργασία στη Λεμεσό, όπως τόσοι άλλοι συγχωριανοί μας. Στη Λεμεσό, η σκληρή δουλειά και η έντονη δραστηριότητα του συνέβαλαν στο να αποκτήσει πολύ σύντομα οικονομική άνεση.

Το βράδυ της 23^{ης} Οκτωβρίου 1931, πλήθος κόσμου συσσωρεύτηκε στη Μητρόπολη Λεμεσού για να εμποδίσει την σύλληψη του Μητροπολίτη Νικόδημου Μυλωνά από τους Άγγλους στρατιώτες. Μεταξύ αυτών και ο Παναγιώτης Δημητρίου.

Είχε προηγηθεί η διαδήλωση του πλήθους στη Λευκωσία και ο εμπρησμός του Κυβερνείου.

Το Σάββατο, 24 Οκτωβρίου 1931, στις 4 τα ξημερώματα, διμοιρία Άγγλων στρατιωτών εφόρμησαν στη Μητρόπολη Λεμεσού για να συλλάβουν το Μητροπολίτη.

Ο λαός που ήταν μαζεμένος εκεί άρχισε να πετροβολά το στρατιωτικό απόσπασμα. Οι Άγγλοι αποικιοκράτες άρχισαν να ρίχνουν πυροβολούν μέσα στο πλήθος, με αποτέλεσμα να πέσει νεκρός ο Παναγιώτης Δημητρίου, 25 ετών τότε.

Η κηδεία του Παναγιώτη έγινε μέσα σε κλίμα συγκίνησης και εθνικής περηφάνειας. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στον Καθεδρικό Ναός της Αγίας Νάπας Λεμεσού, με τη σύσσωμη παρουσία του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης και πλήθος κόσμου.

Οι 5 ήρωες της Λετύμπους με τη θυσία τους πέρασαν στη αθανασία, και πρόσθεσαν τα ονόματά τους στις εκατόμβες των ηρώων της πατρίδας μας.

Τιμώντας σήμερα την ηρωική θυσία αυτών των παλικαριών, τιμούμε όλους όσοι θυσιάστηκαν για την Ελευθερία της μικρής μας πατρίδας. Τους πολλούς, ανώνυμους και επώνυμους ανθρώπους, που έγραψαν με το αίμα τους λαμπρές σελίδες στην ιστορία μας. Ταυτόχρονα κάνουμε μια νοερή διαδρομή, στην ιστορία της πατρίδας μας τις τελευταίες δεκαετίες. Μια ιστορία γεμάτη από ηρωικά γεγονότα, αλλά και από προδοσίες, ανατροπές και εγκλήματα.

Οφείλουμε να θυμόμαστε όλα αυτά τα γεγονότα, γιατί η Κύπρος μας παραμένει ακόμα ημικατεχόμενη, και γιατί οι αγώνες και οι θυσίες των παιδιών του λαού μας παραμένουν ακόμα αδικαίωτες.

Οφείλουμε να τα θυμόμαστε γιατί ο αγώνας πρεέπι να συνεχιστεί, και γιατί σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε πρέπει να κτίσουμε μέσα από την εθνική αυτογνωσία τη λαϊκή ενότητα, που είναι απολύτως αναγκαία για την εθνική μας επιβίωση.

Οφείλουμε να τα θυμόμαστε, για να διδασκόμαστε από τα λάθη, τις ολιγωρίες και τις παραλήψεις μας.

Η πατρίδα μας περνά σήμερα κρίσιμες στιγμές. Η Τουρκική επιδρομική πολιτική βρίσκεται στο απόγειο της. Η απόσταση από την Τουρκική εισβολή που μεγαλώνει χρόνο με το χρόνο, αλλά και οι σκοπιμότητες της διεθνούς διπλωματίας, κάνουν πιο δύσκολη την εξασφάλιση έμπρακτης στήριξης στο δίκαιο του αγώνα μας.

Το κυπριακό, εδώ και χρόνια, βρίσκεται μπροστά σε μια επικίνδυνη πορεία συνεχών αδιεξόδων. Οι κίνδυνοι της διχοτόμησης και της οριστικής παγίωσης των τετελεσμένων της εισβολής και της κατοχής, είναι πλέον κάτι περισσότερο από ορατοί.

Παρ' ολ' αυτά , παρά τις δύσκολες συνθήκες στις οποίες βρίσκεται η πατρίδα μας, δεν πρέπει να εγκαταλείψουμε τις προσπάθειες μας για αναζήτηση του δρόμου που θα κρατήσει ανοικτό το παράθυρο της ελπίδας.

Δεν πρέπει να μας κάμψουν οι όποιες δυσκολίες. Δεν πρέπει να εγκαταλείψουμε τον αγώνα για απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας. Δεν έχουμε δικαίωμα ούτε να υποβαθμίσουμε, ούτε να διαγράψουμε τις ευθύνες μας απέναντι στην ιστορία μας, απέναντι στα παιδιά μας, απέναντι στις επόμενες γενιές. Το οφείλουμε στους πρόσφυγες μας που πεθαίνουν ακόμα με το νόστο του γυρισμού. Το οφείλουμε στους συγγενείς των αγνοουμένων που περιμένουν ακόμα με καρτερία την εξακρίβωση της τύχης των αγαπημένων τους. Το οφείλουμε στους ηρωϊκούς εγκλωβισμένους μας. Κυρίως όμως, το οφείλουμε στις ζωντανές παρακαταθήκες που μας άφησαν οι ήρωες των αγώνων του λαού μας.

Τιμώντας σήμερα αυτούς τους ήρωες, αναλογιζόμαστε και επαναπροσδιορίζουμε το δικό μας καθήκον. Που δεν είναι άλλο από του να συνεχίσουμε, ενωμένοι και ομόθυμοι, τον αγώνα για ελευθερία και δικαίωση της πατρίδας μας.

Αυτό είναι το ελάχιστο που οφείλουμε και στη μνήμη των ηρώων της Λετύμπους που τιμούμε σήμερα. Αυτό μόνο θα δικαιώσει τη θυσία τους, αλλά και τη θυσία των υπολοίπων ηρώων των αγώνων του λαού μας.

Εις το όνομα των ηρώων της Λετύμπους ανανεώνουμε σήμερα την απόφαση μας να μην εγκαταλείψουμε τον αγώνα για ελευθερία και επιστροφή.

Τιμή και δόξα στον

Ανδρέα Μιχαήλ,

Ανδρέα Λάρδο,

Ανδρέα Χρυσοστόμου,

Σωτήρη Μαραθεύτη,

Παναγιώτη Δημητρίου Ζεβλή.

Αιώνια ας είναι η μνήμη τους.